

Uitleg over de Wet zorg en dwang

De Wet zorg en dwang (Wzd) is een nieuwe wet die op 1 januari 2020 in werking trad. Dit jaar krijgen zorgorganisaties de ruimte om de wet goed in te regelen en mensen te informeren, 2020 is dan ook een overgangsjaar. Zowel de care- als cure-centra van Kempenhaeghe zijn aan de wet onderhevig.

De nieuwe wet regelt de rechten voor mensen met een verstandelijke beperking en een psychogeriatrische aandoening die onvrijwillige zorg krijgen. Hieronder vallen ook cliënten met Niet-aangeboren hersenletsel, het Syndroom van Korsakov en de ziekte van Huntington. De Wzd vervangt de Wet Bopz.

Onvrijwillige zorg is zorg waarmee de cliënt en/of de vertegenwoordiger niet instemt, of zorg waarmee de vertegenwoordiger heeft ingestemd en waar de cliënt zich tegen verzet. De wet is enkel van toepassing op cliënten die ter zake wilsonbekwaam zijn.

Binnen Kempenhaeghe wordt reeds gehandeld in de geest van de nieuwe wet. De Wzd gaat uit van het principe 'nee, tenzij'. Dit houdt in dat de zorg zoveel mogelijk op vrijwillige basis moet plaatsvinden, tenzij het niet anders kan. Het inzetten van zogenoemde onvrijwillige zorg wordt enkel gebruikt als laatste redmiddel, wanneer andere middelen onvoldoende toereikend zijn. Ook dient onvrijwillige zorg, wanneer deze niet langer noodzakelijk is, zo snel mogelijk te worden afgebouwd.

Voorbeelden van onvrijwillige zorg

Enkele voorbeelden van onvrijwillige zorg zijn: het afsluiten van een kamerdeur, beperkingen in het gebruik van een tablet of het begrenzen van het zelfstandig bewegen buiten de woning. Onvrijwillige zorg mag alleen overwogen worden wanneer het noodzakelijk is om ernstig nadeel (voor de cliënt zelf of de omgeving) te voorkomen.

Wanneer wordt onvrijwillige zorg overwogen?

Er zijn situaties waarin het niet lukt om een vrijwillig alternatief te vinden voor onvrijwillige zorg. In deze gevallen doorloopt Kempenhaeghe, binnen het centrum van de patiënt/cliënt een stappenplan waarbij de casus goed wordt geanalyseerd, alternatieven in een multidisciplinair team worden bekeken en (externe) deskundigheid wordt ingeschakeld om mee te denken.

Nieuw is dat cliënten en vertegenwoordigers terecht kunnen bij een externe cliëntvertrouwenspersoon, die onafhankelijk is van de zorgorganisatie.

Deze kan ondersteuning bieden bij vragen of klachten rondom onvrijwillige zorg.

Tevens zijn er vier Wzd-functionarissen (één neuroloog, één Arts Verstandelijk Gehandicapten en twee Gezondheidszorg-psychologen) aangesteld, die als taak hebben toe te zien op de inzet van onvrijwillige zorg en de afbouw ervan

Meer informatie

- <https://www.dwanginezorg.nl/documenten/publicaties/implementatie/wzd/diversen/brochure-wet-zorg-en-dwang-voor-mensen-met-verstandelijke-beperking>
- <https://www.kennispleingehandicaptensector.nl/zorg-en-dwang/wet-zorg-dwang>
- <https://www.vilans.nl/projecten/wet-zorg-en-dwang-treedt-1-januari-2020-in-werking>

Begrippen

'Wilsbekwaam' betekent dat iemand de informatie begrijpt en de gevolgen kan overzien, zodat diegene zijn eigen beslissing kan nemen. Dit betekent niet dat de medewerkers, verwanten of vertegenwoordigers het eens moeten zijn met de beslissing die de cliënt neemt. Als de cliënt niet wilsbekwaam is, wordt dat wilsonbekwaamheid genoemd.

'Ter zake' houdt in dat het over een bepaald onderwerp of bepaalde situatie gaat. Een cliënt kan bijvoorbeeld soms wel beslissen over de vorm van dagbesteding maar niet over het inleveren van zijn telefoon.

Bopz: Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen

Ernstig nadeel omvat de volgende componenten:

- Levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, ernstig verstoorde ontwikkeling voor of van de cliënt of een ander.
- Bedreiging van de veiligheid van de cliënt al dan niet doordat hij onder invloed van een ander raakt
- De situatie dat betrokkene met hinderlijk gedrag agressie van andere oproept.

De situatie dat de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.